

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 609/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uzneseniami sp. zn. 3 Cdo 459/2014 z 23. júla 2015 (Rvp 12856/2015), sp. zn. 4 Cdo 364/2014 z 29. septembra 2015 (Rvp 16146/2015), sp. zn. 5 Cdo 137/2015 z 30. septembra 2015 (Rvp 16182/2015) a sp. zn. 5 Cdo 136/2015 z 30. septembra 2015 (Rvp 16183/2015), a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 12856/2015, Rvp 16146/2015, Rvp 16182/2015 a Rvp 16183/2015 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. III. ÚS 609/2016.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o., o d m i e t a pre nedostatok zákonom predpísaných náležitostí.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 10. septembra 2015 a 10. decembra 2015 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a uzneseniami označenými v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté konania“ a „napadnuté uznesenia“).

2. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka doručila Okresnému súdu Trenčín a Okresnému súdu Ružomberok (ďalej len „okresné súdy“) žaloby o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy (ďalej len „žaloby o náhradu škody“), ktorými sa proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, domáha svojich nárokov podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Po tom, ako okresné súdy vo veciach meritórne rozhodli, podala sťažovateľka odvolania proti nimi vydaným rozsudkom, na základe čoho jej bola v sťažnostiach špecifikovanými uzneseniami (ďalej len „uznesenia okresných súdov“) uložená povinnosť *„zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa... vo výške 20 €“* podľa položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). S uložením poplatkovej povinnosti sťažovateľka nesúhlasila a proti uzneseniam okresných súdov podala odvolania, v ktorých poukázala na to, že právna úprava účinná v čase podania žalôb takúto povinnosť neobsahovala, ako aj na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 39/2007 z 29. marca 2007, z ktorého vyplýva, že za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov, sa súdne poplatky nevyberajú, pričom

analogické určenie ich výšky neprichádza do úvahy. Vzhľadom na to, že príslušné krajské sudy svojimi uzneseniami potvrdili uznesenia okresných súdov ako vecne správne, podala sťažovateľka proti ich rozhodnutiam dovolania, v ktorých namietala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo predstavuje dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) v tom čase účinného Občianskeho súdneho poriadku. O dovolaniach sťažovateľky rozhodol najvyšší súd napadnutými uzneseniami tak, že ich odmietol ako procesne neprípustné s tým, že ide o dovolania „*podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania v tej istej veci dovolateľky...*“, preto sa „*s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne*“.

3. Sťažovateľka v sťažnostiach opätovne tvrdí, že poplatková povinnosť jej bola uložená v rozpore so zákonom o súdnych poplatkoch a „*takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd*“. Okrem toho, že napadnuté uznesenia trpia nedostatkom riadneho odôvodnenia, možno ich podľa názoru sťažovateľky považovať aj za rozhodnutia „*absolútne prekvapivé*“, pretože popierajú „*doterajšiu konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky*“.

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a napadnutými uzneseniami najvyššieho súdu, zruší napadnuté uznesenia, veci vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

5. Podľa § 31a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon

neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred Ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku.

6. Podľa § 116 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán.

7. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 116 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

8. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, uplatniac citované právne normy, tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

III.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

11. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

13. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho zástupca. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie... b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva a slobody, c) proti komu sťažnosť smeruje. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

14. Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania i ostatnými požadovanými zákonnými náležitosťami osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

15. Ústavný súd konštatuje, že pri ústavných sťažnostiach vedených pod sp. zn. Rvp 12856/2015, sp. zn. Rvp 16146/2015, sp. zn. Rvp 16182/2015

a sp. zn. Rvp 16183/2015 týkajúcich sa rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 459/2014 z 23. júla 2015, sp. zn. 4 Cdo 364/2014 z 29. septembra 2015, sp. zn. 5 Cdo 137/2015 z 30. septembra 2015 a sp. zn. 5 Cdo 136/2015 z 30. septembra 2015 nekorešpondoval obsah týchto sťažností s priloženými rozhodnutiami najvyššieho súdu. V textoch predmetných sťažností sťažovateľka napádala rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorými tento odmietol dovolania sťažovateľky smerujúce proti rozhodnutiam krajských súdov, ktoré potvrdili rozhodnutia okresných súdov, ktorými boli sťažovateľke vyrubené súdne poplatky za podanie odvolaní proti rozsudkom týchto okresných súdov. K samotným sťažnostiam sťažovateľka nepriložila napádané rozhodnutia najvyššieho súdu, ale rozhodnutia, ktorými najvyšší súd odmietol dovolania sťažovateľky proti rozhodnutiam krajských súdov, ktorými boli v odvolacích konaniach potvrdené rozsudky okresných súdov o zamietnutí žalôb, ktorými sa sťažovateľka domáhala náhrady škody a nemajetkovej ujmy v zmysle podmienok vyplývajúcich zo zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Ústavný súd preto musel s ohľadom na § 20 ods. 3 a § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde konštatovať, že obsah podaných sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 12856/2015, sp. zn. Rvp 16146/2015, sp. zn. Rvp 16182/2015 a sp. zn. Rvp 16183/2015 je zmätočný a ako taký nemôže byť východiskom ústavného súdu pre rozhodnutie v predmetnej veci.

16. V súvislosti s uvedeným nedostatkom (bod 12) ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval

úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

17. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí zdôrazňuje, že v prípade opakujúcich sa zmätočných podaní sťažovateľky je neakceptovateľné, aby sťažovateľka, právne zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nerešpektovala zákon o ústavnom súde a predkladala naďalej také sťažnosti, ktoré neobsahujú základné náležitosti ustanovené týmto zákonom, hoci bola na túto skutočnosť viackrát upozornená (napr. III. ÚS 328/2012, III. ÚS 329/2012, I. ÚS 284/2012, I. ÚS 321/2012, I. ÚS 283/2012...).

18. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosti vykazujú taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ich z uvedeného dôvodu odmietol už pri ich predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2016